

Ресурсен център Европа

С подкрепата на
програма "Еразъм+"
на Европейския съюз

12 ноември 2020 г.

ДЕБАТ КАКВО ПЕЧЕЛИ И КАКВО ГУБИ БЪЛГАРИЯ ОТ ЧЛЕНСТВОТО В ЕС?

DEBATE - WHAT IS BULGARIA GAINING AND LOSING FROM ITS EU MEMBERSHIP?

доц. КАЛОЯН СИМЕОНОВ,
Катедра „Европеистика“,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Abstract

The accession of Bulgaria to the European Union on 1 January 2007 is linked with many costs and benefits for its citizens, companies, regions as well as for the country as a whole.

Some students are divided in two competing groups – one defending the benefits from EU accession and the other one – defending the costs from EU accession. The other students are the public and they also participate in the interactive debate.

The main goal of this interactive debate is to stimulate students to understand and to comment the challenges and opportunities from Bulgaria's accession to the EU.

Въведение в дебата

Членството на България в Европейския съюз (ЕС) има много конкретни предимства и недостатъци за неговите граждани и фирми, както и за страната като цяло и нейните региони.

Темата за членството на България в ЕС пряко свързва всеки един от нас. Проучванията на Евробарометър в последните години показват, че българите остават едни от най-големите еврооптимисти, възприемат по-осъзнато произтичащите от членството ползи и ангажименти и имат по-рационално отношение към общоевропейските решения по актуални проблеми. Опитът обаче отключва и редица евроскептични настроения и нагласи.

Като помощен материал може да се ползва учебния ресурс: „[Какво печели и какво губи България от членството в ЕС?](#)“, както и другите теми в секцията „България в ЕС“

Интерактивният дебат има и състезателен елемент.

Учениците се насърчават да намерят съответно предимствата (първата група) и недостатъците (втората група) от членството на България в ЕС за:

- лично за тях;
- за членовете на тяхното семейство;
- тяхното училище;
- отделният гражданин;
- отделната фирма;
- регионът, в който живеят;
- за страната като цяло.

Правила на дебата

Учителят определя две групи от ученици в предходния час (или по-рано), които ще бъдат двата опониращи си екипа по време на дебата. Единият екип защитава това, че членството на България в ЕС е свързано с **предимства** за страната, нейните граждани, фирми и региони. Другият екип защитава тезата, че членството на България в ЕС е свързано с **недостатъци - разходи, негативи и предизвикателства** за страната, нейните граждани, фирми и региони.

Двата екипа са по равен брой ученици. Възможен брой на всяка една от групите е **по трима ученици** (общо шестима за двата екипа). Но е възможно също така екипите да са **по четирима** или **петима ученици** (съответно общо осем или десет ученика).

Останалите ученици, които не са част от една от двете дебатирани групи, са **част от публиката** на дебата и също участват в определена фаза (третия кръг и гласуването накрая) от него.

Ролята на учителя е и на **модератор** на дебата, като той следи за времената на изказване, дава думата, насочва дискусиата и накрая прави кратко заключение.

Двете опониращи си групи сядат **една срещу друга**, а учителят (модераторът) е **по средата** между двете групи. Публиката (останалите ученици) също са в стаята и са разположени зад двете групи.

I кръг на играта

Встъпителни думи от всички участници в дебата. Основната цел е да се въведат основните тези и аргументи в дебата от двата екипа.

Всеки от учениците има право на по **2 минути уводни думи**. Препоръчително е учителят да следи затова да не се превишава зададено време.¹

---

¹ Възможно е и да не се прилага толкова строго правилото за 2 минути на първоначално изказване, но е добре времената за изказване да са сравнително еднакви.

За да е по-интересно първоначалното представяне, **двата екипа се редуват** всеки път при представянето на първоначалните коментари. Тоест, първо се изказва ученик от групата за предимствата, след това ученик от групата за недостатъците от членството в ЕС. После отново се изказва ученик от групата за предимствата и след това от групата за недостатъците и т.н.

II кръг на играта

Двата опониращи се екипа си задават взаимно въпроси.

Всеки ученик задава поне по един въпрос на другата опонираща група. Стремехът е всеки един от учениците да отговори на поне един от зададените от другата група въпроси.

Препоръчително време за задаване на въпрос – **30 секунди**.

Препоръчително време за отговор на въпрос – **1 минута**.

Целта е двете групи да си зададат максимално много въпроси една на друга.

Желателно е при задаването на въпроси от ученик от едната група, той да използва контра-аргумент на казаното от учениците от другата група по време на встъпителните думи (първия кръг) или на отговорите на първите въпроси от настоящия втори кръг.

Учителят продължава да играе ролята на модератор и се стреми да насочва дискусиата.

III кръг на играта

Публиката и учителят също задават въпроси на двете опониращи се групи.

Всеки от учениците от публиката има право да задава въпроси.

Учителят също може да задава въпроси, като той преценява дали първи да зададе въпроси, за да насочи и активизира дискусиата. Или съответно първо да са учениците, които ще задават въпроси, а учителят да задава накрая въпроси, които

да насочат края на дискусиата. Възможно е, учителят да задава въпроси както в началото, така и в края на дискусиата.

Когато се задават въпроси, е възможно да се спазват следните принципни правила:

- препоръчително време за задаване на въпрос – 30 секунди;
- въпросите са насочени към конкретен член на някой от екипите, към целия екип (за предимствата или за недостатъците) или в зависимост от въпроса и към двата екипа;
- желателно е въпросите да са насочени към конкретна тема или аргумент, които участващите в дебата са застъпили в първия или втория кръг.
- препоръчително време за отговор на един въпрос да е около 1 минута.

Целта е в този кръг, както и в предходния втори кръг, да се зададат максимално много въпроси и те да получат конкретни отговори.

IV заключителен кръг на играта

Всяка от двете групи си е определила предварително кой ще бъде нейният говорител, който прави заключителните думи в края на дебата.

Всеки говорител (т.е. всяка група) има **2 заключителни минути**.

Целта е на базата на дискусиата говорителят **да изтъкне основните аргументи**, които доказват съответната теза, че членството на България в ЕС е свързано основно с предимства или с недостатъци за гражданите, фирмите, регионите или страната като цяло.

Учителят прави заключителни думи и коментира как е проведена играта, какви са основните изводи от нея. Учениците също могат да участват със свои коментари за наученото от дебата. В случай, че са предвидени награди, учителят раздава наградите на двата екипа.

Възможно е да се предвидят и по-малки награди за най-активните ученици от публиката – това са учениците, които са задали най-много и най-интересни

въпроси на двата опонирани се екипа и техните членове. Ако тези награди са налични, възможността за тях се обявява предварително от учителя, в началото на играта или на третия кръг, за да се стимулират учениците от публиката да са активни.

Допълнителни възможности и опции във връзка с дебата:

Възможно е учителят да насърчи или да задължи двата екипа да си **подготвят предварителен писмен материал**, който да съдържа техните аргументи и тези.

Възможно е учителят да раздаде на екипите и използва **двете таблици** по-долу, като след това да се види кой екип е представил повече на брой аргументи (**първи възможен състезателен вариант**).

Втори възможен състезателен вариант е: след приключване и на последния кръг, **публиката гласува** за това кой екип е представил по-добре своите аргументи. Гласуването може да е явно, **но е препоръчително да бъде тайно**. Всеки даден глас за един от екипите е една точка. При тайното (препоръчително) гласуване, всеки ученик поставя листче с името на една от двете групи в кутия (шапка или на друго място) и накрая учителят представя резултатите (гласуването и представянето на резултатите не би трябвало да отнеме повече **от 2-3 минути**).

Таблица: Предимства от членството на България в ЕС

№	Предимства от членството в ЕС
1.	
2.	
3.	

Таблица: Недостатъци от членството на България в ЕС

№	Недостатъци от членството в ЕС
1.	
2.	
3.	